

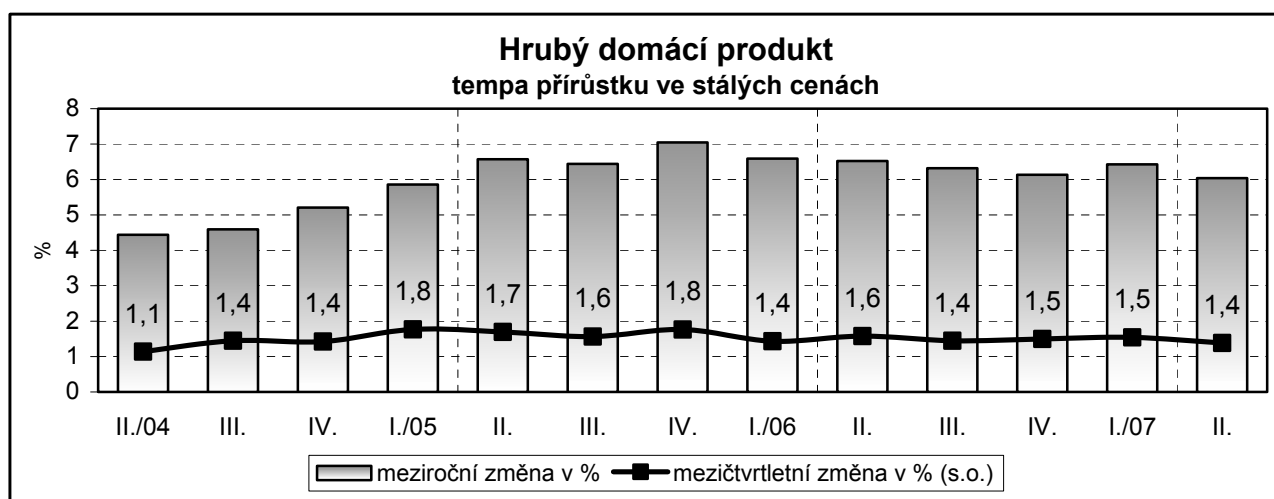
II. VÝVOJ MAKROEKONOMICKÝCH UKAZATELŮ

A. Hrubý domácí produkt

Česká ekonomika udržela ve 2. čtvrtletí 2007 poměrně rychlý, i když mírně se zpomalující ekonomický růst. Jeho hnací silou byla na nabídkové straně zejména hrubá přidaná hodnota zpracovatelského průmyslu a na poptávkové straně především spotřebitelské výdaje domácností. Méně pozitivně již meziročně působil čistý vývoz. Krytí dovozu vývozem se nepatrně snížilo. Převaha domácí efektivní nabídky nad domácí realizovanou poptávkou se rovněž mírně zmenšila. Hrubé národní konečné výdaje rostly rychleji než HDP. Stále se nedaří více opírat podněty k růstu HDP o domácí zdroje, i když míra hrubých národních úspor se zvýšila. Více vzrostlo totiž financování výdajů na tvorbu hrubého kapitálu z vnějších zdrojů.

K růstu české ekonomiky přispělo především zvýšení souhrnné produktivity práce, významný vliv mělo již i zvýšení míry zaměstnanosti. Prvotní důchody na pracovníka však rostly rychleji než jejich produktivita. Růst úhrnné cenové hladiny, měřené implicitním deflátorem HDP byl značně rychlý. Rozhodující vliv na tento vývoj mělo na nabídkové straně větší zvýšení cen produkce než mezispotřeby a na poptávkové straně růst cen vývozu při poklesu cen dovozu s velice příznivými účinky směnných relací na ekonomiku. Výsledkem bylo výrazné zlepšení ve zhodnocování národní práce na zahraničních trzích a rychlejší tempo přírůstu hrubého domácího důchodu než HDP.

Od zrychlení ekonomického růstu započatého v roce 2004 do současnosti, kdy pokračuje na relativně vysoké úrovni, nedošlo k nežádoucím výkyvům. Růst HDP reálně o 6,4 % v 1. čtvrtletí a 6,0 % ve 2. čtvrtletí 2007 byl větší než ve státech EU 27, kde podle odhadu Eurostatu došlo k jeho zvýšení o 3,2 % v 1. čtvrtletí a o 2,8 % ve 2. čtvrtletí. Tím ČR posílila svou souhrnnou ekonomickou pozici ve společenství států unie.

Hrubá přidaná hodnota (HPH) vytvořená ve 2. čtvrtletí 2007 dosáhla v běžných cenách výše 813,0 mld. Kč a reálně se její objem meziročně zvýšil o 6,0 %. Mezičtvrtletně se objem HPH (po sezónním očištění) zvýšil o 0,7 %. K meziročnímu zvýšení nejvíce přispěl zpracovatelský průmysl vysoko nadprůměrným růstem (10,5 %). Značně rostla rovněž HPH v obchodě a opravách motorových vozidel (14,2 %) a ve službách pro podniky (11,3 %). Na druhé straně výrazně poklesla HPH ve výrobě a rozvodu elektřiny, plynu a vody (o 39,8 %) a v zemědělství (o 13,0 %). Podíl vyplacených mezd a platů na HPH v běžných cenách 34,4 % byl meziročně nižší o 0,6 p. b. Na uvedené zvýšení HPH měl ze 73,2 % vliv růst produktivity práce o 4,4 % a zbývajících 26,8 % vlivu připadlo na růst zaměstnanosti o 1,6 %. Na zvýšení úhrnu mezd a platů o 8,2 % měl z více než jedné pětiny vliv růst počtu zaměstnanců o 1,7 % a zbýající necelé čtyři pětiny vlivu připadly na růst průměrné mzdy o 6,3 %.

HPH a její odvětvová struktura v 2. čtvrtletí 2007

	1. čtvrtletí 2007			2. čtvrtletí 2007		
	běžné ceny	ceny roku 2000 (řetězené)	meziroční index ze stálých cen	běžné ceny	ceny roku 2000 (řetězené)	meziroční index ze stálých cen
	v mil. Kč		v %	v mil. Kč		v %
Hrubá přidaná hodnota v základních cenách	739 026	638 872	106,5	812 978	693 369	106,0
Zemědělství, lesnictví, rybolov	16 340	13 927	80,4	20 510	17 936	87,0
Průmysl	251 750	233 862	103,1	265 261	243 328	105,0
Stavebnictví	38 783	26 739	117,0	54 937	37 421	100,5
Obchod, pohostinství, doprava	175 750	173 210	116,0	199 090	198 816	111,3
Peněžnictví, komerční služby	128 010	102 228	109,1	142 255	110 001	110,9
Ostatní služby	128 393	90 879	100,5	130 925	89 445	101,2

Po přičtení daně z produktů 95,4 mld. Kč k HPH a odpočtu dotací na produkty 8,7 mld. Kč z HPH dosáhl HDP ve 2. čtvrtletí 2007 hodnoty 899,7 mld. Kč, což reálně bylo meziročně více o 6,0 %. Mezičtvrtletně se objem HDP (po sezónním očištění) zvýšil o 1,4 %. Ke zvýšení HDP přispěly vlivem 2,7 p. b. výdaje na konečnou spotřebu a 3,0 p.b. výdaje na hrubou tvorbu kapitálu. Přitom převažující vliv měly spotřebitelské výdaje domácností (3,0 p. b.), jejichž objem se zvýšil o 6,5 % a tvorba zásob (1,9 p. b.). Vliv čistého vývozu v důsledku předstihu růstu vývozu zboží před dovozem zboží byl kladný (0,3 p. b.).

Ve 2. čtvrtletí 2007 vydaly domácnosti na konečnou spotřebu 413,0 mld. Kč (běžné ceny), což bylo více než před rokem o 32,6 mld. Kč. Toto zvýšení výdajů domácností bylo větší než přírůstek jejich disponibilních důchodů, v důsledku čehož byla míra hrubých úspor meziročně nižší. Ke zvýšení výdajů domácností došlo při rostoucí diferenciaci peněžních příjmů a značně se zvětšujících rozdílech v životní úrovni. Celkové výdaje na tvorbu hrubého fixního kapitálu 218,9 mld. Kč v běžných cenách byly meziročně reálně vyšší o 4,2 %. Z uvedených hodnoty směřovalo do budov a staveb včetně obydlí 52,4 %, z nich reálně rostly ostatní budovy a stavby o 5,9 % a obydlí pouze o 0,3 %. Pokračovalo zpomalování růstu investic do dopravních prostředků a do ostatních strojů a zařízení.

HDP a jeho výdajová struktura v 2. čtvrtletí 2007

	1. čtvrtletí 2007			2. čtvrtletí 2007		
	běžné ceny	ceny roku 2000 (řetězené)	meziroční index ze stálých cen	běžné ceny	ceny roku 2000 (řetězené)	meziroční index ze stálých cen
	v mil. Kč		v %	v mil. Kč		v %
Hrubý domácí produkt v kupních cenách	817 704	697 754	106,4	899 674	758 969	106,0
Výdaje domácností na konečnou spotřebu	378 541	340 008	107,2	413 014	366 394	106,5
Výdaje vládních institucí na kon. spotřebu	162 498	129 216	100,2	172 511	133 253	98,4
Výdaje neziskových institucí na kon. spotřebu	5 764	3 952	98,7	6 098	3 989	99,8
Tvorba hrubého fixního kapitálu	189 964	182 469	104,0	218 934	208 834	104,2
Změna zásob a ceností	27 327	30 253	x	47 386	48 266	x
Vývoz zboží a služeb	670 840	722 428	115,3	695 827	742 165	113,8
Dovoz zboží a služeb	617 230	710 798	116,1	654 096	741 651	113,9
Bilance zahraničního obchodu (zboží a služby)	53 610	x	x	41 731	x	x

Mimořádně velké zlepšování ve zhodnocení národní práce na zahraničních trzích ve 2. čtvrtletí 2007 přineslo obchodní zisk z příznivého vývoje směnných relací ve výši 9,3 mld. Kč, což bylo více než před rokem, kdy došlo ke ztrátě o značných 17,4 mld. Kč. Výsledkem těchto zahraničně obchodních transakcí bylo meziroční zvýšení hrubého domácího důchodu reálně o 7,6 %.

Hodnota úhrnné poptávky a nabídky ve 2. čtvrtletí 2007 dosáhla 1 506,4 mld. Kč a jejich objem se meziročně reálně zvýšil o 8,9 %. Hodnotově se sice podíl domácí efektivní nabídky na úhrnné nabídce snížil, avšak více poklesl podíl domácí realizované poptávky na úhrnné poptávce, takže převýšení domácí nabídky nad domácí poptávkou se zvětšilo, i když negativně na strukturální pohyb působila tvorba zásob. Reálně vzrostl meziročně objem domácí poptávky o 4,2 % a na zvýšení úhrnné poptávky měl vliv 2,1 p. b. Růst domácí nabídky o 4,0 % přispěl ke zvýšení úhrnné nabídky rovněž 2,1 p. b. Zbývající podíly vlivů připadly na vnější poptávku a vnější nabídku.

Národohospodářské zdroje k dispozici pro celkové konečné výdaje a jejich užití ve 2. čtvrtletí 2007 dosáhly výše 1 553,8 mld. Kč v běžných cenách, což meziročně bylo více o 157,7 mld. Kč. Jejich hodnotová struktura se podstatně více změnila na poptávkové než na nabídkové straně. Mezi 2. čtvrtletím 2006 a 2. čtvrtletím 2007 se podíl HDP na disponibilních zdrojích snížil z 58,5 % na 57,9 % a podíl hrubých národních konečných výdajů na celkových konečných výdajích z 56,7 % na 55,2 %. Meziročně se tudíž více zvýšil podíl celkového vývozu na užití zdrojů než podíl celkového dovozu na jejich tvorbě. Vytvořený HDP převyšoval hodnotově hrubé národní konečné výdaje podstatně více ve 2. čtvrtletí 2007 než před rokem a míra tohoto převýšení vzrostla o 1,6 %. Marginálně tudíž na tvorbu disponibilních zdrojů a jejich užití připadlo HDP za 528 Kč a hrubých národních konečných výdajů za 424 Kč.

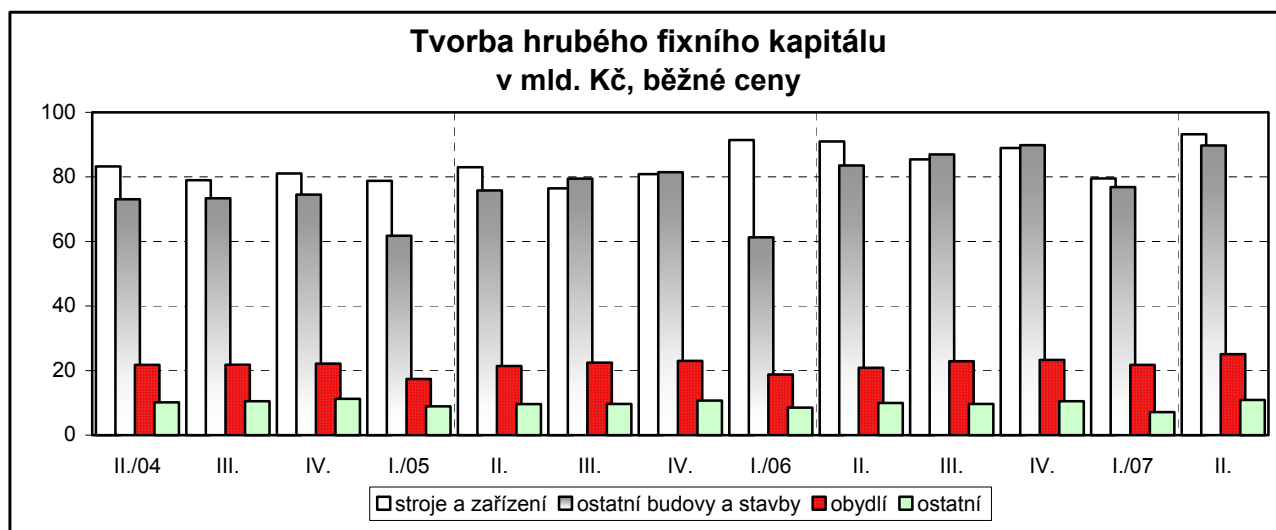
Objem disponibilních zdrojů a jejich užití se ve 2. čtvrtletí 2007 zvýšil více než objem produkce, což byl výsledek vlivu vnějšího sektoru ekonomiky, neboť dovoz působil na zvýšení zdrojů a vývoz na zvýšení celkových konečných výdajů. Na meziroční růst zdrojů k dispozici pro konečné výdaje ve 2. čtvrtletí reálně o 9,9 % mělo zvýšení HDP vliv 3,3 p.b. a 6,6 p.b. připadlo na dovoz zboží a služeb. Na růst celkových konečných výdajů mělo zvýšení hrubých národních konečných výdajů vliv 3,2 p.b. a 6,7 p.b. připadlo na zvýšení vývozu zboží a služeb.

Hrubý disponibilní národní důchod 815,2 mld. Kč za 2. čtvrtletí 2007 byl větší meziročně o 56,7 mld. Kč, byl to však o 26,5 mld. Kč menší přírůstek než přírůstek hodnoty HDP. Došlo k tomu v důsledku odlivu čistých prvotních důchodů a transferů nerezidentům ve výši 84,5 mld. Kč. Vzhledem k menšímu přírůstku konečné spotřeby než hrubého disponibilního národního důchodu byly hrubé národní úspory 223,6 mld. Kč za 2. čtvrtletí 2007 meziročně větší o 20,5 mld. Kč a míra úspor 27,4 % vzrostla o 0,6 p. b. Větší zvýšení výdajů na tvorbu hrubého kapitálu vedlo zároveň k růstu míry investic o 1,6 p. b. na 32,7 %, takže její převis nad mírou hrubých národních úspor se zvýšil. Záporné saldo národních běžných transakcí s nerezidenty 42,7 mld. Kč bylo meziročně větší o 10,2 mld. Kč, čehož důsledkem byl růst míry financování tvorby hrubého kapitálu z vnějších zdrojů na 16,0 % (před rokem 13,8 %).

Česká ekonomika se vyznačuje dlouhodobě rozdílným vývojem cenových hladin vnitřního a zahraničního trhu, mimořádně silně se to projevilo letos ve změně cenových parit jednotlivých složek vytvořených a užitých zdrojů. Ve 2. čtvrtletí 2007 se zvýšila na straně zdrojů cenová hladina produkce o 2,7 % a mezispotřeby o 2,1 %. To implicitně vedlo k růstu deflátoru HPH o 3,8 % a představuje určitý druh měřítka úspěchu těch produkčních subjektů na domácím trhu, jejichž zisky plynuly z nižšího růstu cen vstupů a vyššího růstu cen výstupů. Na poptávkové straně se zvýšila úhrnná cenová hladina HDP o 3,9 %, což bylo výrazné meziroční zrychlení jejího růstu. Vnitřní cenová hladina hrubých národních konečných výdajů se zvýšila o 2,5 %, takže hlavním činitelem značného růstu implicitního deflátoru HDP bylo zvýšení cen vývozu o 1,0 % při snížení cen dovozu o 0,9 % s pozitivním dopadem na směnné relace. Vývoj cen zahraničního obchodu vedl posléze k tomu, že růst kupní síly vývozu (16,0 %) výrazně převýšil růst náročnosti dovozu na zdroje vyprodukované vývozem (11,8 %). Souhrnně se výsledek změn cenových parit projevil tím, že na celkovém meziročním hodnotovém přírůstku HDP 83,2 mld. Kč ve 2. čtvrtletí 2007 se podílel vliv růstu úhrnné cenové hladiny 39,4 %, když zbývajících 60,6 % připadlo na zvýšení fyzického objemu, což je výrazná meziroční změna těchto proporcí.

B. Tvorba hrubého fixního kapitálu

Tvorba hrubého fixního kapitálu (THFK) ve 2. čtvrtletí 2007 vzrostla podle předběžného odhadu meziročně reálně o 4,2 %, což je o 0,2 procentního bodu více než v předcházejícím čtvrtletí. Po vyloučení sezónnosti a vlivu různého počtu pracovních dní THFK vzrostla mezičtvrtletně o 1,5 %. V běžných cenách byl vytvořen ve 2. čtvrtletí 2007 hrubý fixní kapitál za 218,9 mld. Kč, což bylo o 12,6 mld. více než ve 2. čtvrtletí 2006 (+6,1 %). Deflátor THFK vzrostl meziročně o 1,9 %.

Z hlediska věcného členění THFK směřovalo 41,0 % z úhrnu v běžných cenách do nebytových budov a staveb (stejně jako v 1. čtvrtletí 2007), 28,5 % do strojního vybavení (pokles o 0,7 p.b.), 14,1 % do dopravních prostředků (pokles o 0,7 p.b.) a 11,5 % do obydlí (stejně jako v 1. čtvrtletí 2007).

Ve stálých cenách rostly ve 2. čtvrtletí 2007 investice do nebytových budov a staveb, a to o 5,9 %, do nehmotných aktiv (o 4,1 %), do strojního vybavení (o 3,8 %), do dopravních prostředků (o 3,7 %) a do obydlí (0,3 %). Naopak pokles byl zaznamenán u investic do pěstovaných aktiv (o 2,6 %).

Věcné členění tvorby hrubého fixního kapitálu

	2. čtvrtletí 2007			1. čtvrtletí 2007			
	běžné ceny	ceny roku 2000 (řetězené)	meziroční index ze stálých cen	běžné ceny	ceny roku 2000 (řetězené)	meziroční index ze stálých cen	
	v mil. Kč	v mil. Kč	v %	v mil. Kč	v mil. Kč	v %	
Celkem	218 934	208 834	104,2	189 964	182 469	104,0	
v tom:	Pěstovaná aktiva	1 448	1 339	97,4	841	796	95,6
	Ostatní stroje a zařízení	62 312	71 234	103,8	55 309	63 490	101,3
	Dopravní prostředky	30 897	34 472	103,7	28 088	31 395	102,0
	Obydlí	25 092	20 448	100,3	21 769	17 898	104,5
	Ostatní budovy a stavby	89 720	73 069	105,9	77 767	63 953	110,1
	Nehmotná fixní aktiva	9 465	8 100	104,1	6 190	5 291	78,2